

Տ. ԱՐԱՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԹԵՇՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԻ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՄՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՈՒԽՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ (16 նոյեմբերի 2003 թ.)

«Նայր մեր որ յերկինս...»:
(Տերունական աղոթք)

«Յանուն Տօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Միրելի հավարացյալ ժողովուրդ.

Այսօրվա Ս. Պատարագով իր վերջավորության կուգա Ս. Խաչի Տաղավարեն սկսած Խաչի շրջանը, կթևակոխենք Հիսնակի շրջանեն ներս: Կսկսի այլևս Հիսուս Քրիստոսի Շնորհյան և Աստվածահայրության պարբերականության շրջանը, զոր կարծեվորենք հոգե-
շնորհյան և Աստվածահայրության պարբերականության շրջանը, զոր կարծեվորենք հոգե-
պես և բարոյապես պարբերականության շրջանը: Հիսնակը մեզի կհիշեցնե մեր առաջին նախածնողքը,
երբ Աստված զանոնք ստեղծեց և դրավ եղեմական պարբերական մեջ, որպեսզի վայելեն
նյութեղեն պարգևները՝ ուրախանան, երջանկանան և այդ ուրախության ու երջանկության
մեջ երգեն փառքը Աստծո, սակայն երբ մեղքը սողոսկեցավ մարդու կյանքեն ներս, Աստ-
ված երբ կարգաքսեք զանոնք դրախտեն, ըսավ օծին. «Քու և այդ կնոջ միջև թշնամություն
պիտի դնեմ. մարդու սերունդեն պիտի գա մեկը, որ քու գլուխդ պիտի ջախջախե» (հմմտ.
Շնորհ. Գ 15):

Անավասիկ ավերիսը, մեղքի պարտության ավերիսը: Եվ այդ օրվն սկսած մեղավոր
մարդիկ սկսան սպասել այդ ակնկալված Մեսիան: Դարեր շարունակ Իսրայելի ժողովուր-
դը սպասեց այդ Մեսիան: Հին Կրակարանի Օրենքը և Մարգարեությունները սքողյալ
կերպով պահեցին այդ ճշմարտությունները: Եվ երբ ի լրումն ժամանակի ծնավ Հիսուս
Քրիստոսը Ս. Կույս Մարիամ Աստվածածնեն՝ մարմնացավ, մարդացավ և ծնավ կարարե-
լապես: Ան լույս էր, մեղքին խավարը փարապող լույսն էր, և մարդիկ, որոնք դարերով
սպասած էին զինք, նախընտրեցին ընդունիլ խավարը, քան թե լույսը: Եվ անոնք, որոնք ըն-
դունեցին այդ լույսը, կոչվեցան Աստծո որդեգիրները: Ի՛նչ առանձնաշնորհ, մենք այլևս
Աստծո որդեգիրներն ենք, մենք այլևս սատանայի իշխանության փակ չենք: Քրիստոս Իր
արյունով գնեց մեզ սատանայի իշխանությունեն և փշրեց մեղքի կապանքները:

Երբ երեխա մը կմկրտվի, քահանան երբ երեխան կմտցնե ավազան, կըսե. «Գնեալ ա-
րեամբն Քրիստոսի, ընդունի յորդեգրութիւն Տօրն երկնատրի, լինի ժառանգակից Քրիստո-
սի»: Այո, Քրիստոս Իր անկրկնելի Ս. Պատարագը մարտւոյ Գողգոթայի բլուրին վրա: Այդ
արյունով գնեց մեզ և թաղվեցավ, հարություն առավ մեռելներեն և համբարձավ փառք առ
Հայր: Այդ օրվնն սկսյալ Քրիստոսի մարմինը եղող Եկեղեցին իր ողջ անդամներով սկսավ
սպասել Անոր Երկրորդ Գալստյանը: Ավերարաններուն մեջ ընդարձակ հարվածներ կան
այդ մասին: Պողոսի և Առաքելական թուղթերուն մեջ մեջբերումներ կան, հորդորներ կան
այդ մասին: Անոր Երկրորդ Գալուստին մասին ոչ մեկ փարակույս կա: Եվ Եկեղեցին ալ

անցուցած է իր հավաքող հանգանակին մեջ՝ ըսելով. «Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօր հօր ի դարել գկենդանիս եւ գմեռեալս»:

Սիրելի ժողովուրդ, ահավասիկ հիսնական այդ սպասման շրջանն է: Եվ մեր երանաշնորհ հայրապետներն իմաստությունն ունեցած են Զաւրի մեջ փառավարի սկզբնավորությունը եղող Բուն Բարեկենդանին և Քրիստոսի Ծննդյան և Աստվածափայտության Տաղավարին սկզբնավորությունը եղող այս կիրակիի Բարեկենդանին շեշտը դրած են աղոթքի վրա: Այսօրվան աղոթքը եթե մտիկ ըրիք, հոն Քրիստոս կտրվեցնե, թե ինչպես պետք է աղոթել: Պետք է սկսել Տերունական աղոթքը. «Հայր մեր որ յերկինս ես...»: Ինչ ուրախություն Նոր Կրակարանի հավաքացյալներուն համար, ինչ մենաշնորհ, փակվեցավ Հին Կրակարանը, որտեղ վախ ու սարսափ ազդող Եհովա մը կար, ուրտեղ վրեժխնդիր Եհովա մը կար, որ ամեն մեկ հանցանքին հարված կիջեցներ:

Հավաքացյալն ինչպե՞ս պիտի սիրե Աստված մը, որ յուրաքանչյուր հանցանքին, փոքր հանցանքին հարվածներ կիջեցներ: Զավակ մը ինչպե՞ս պիտի սիրե իր հայրը, երբ հայրը ներողամտության ոգի չունի ու հասկացողություն չունի և իր զավակին ամեն մեկ հանցանքին համար պարիժներ կսահմանե: Այսպես էր Հին Կրակարանին մեջ Եհովան: Եվ այժմ Քրիստոս կտրվեցնե մեզի. «Աստված քու Հայրդ է, մտքեցիր Անոր բաց սրտով, անկեղծությամբ, աղոթել Անոր, աղոթքը Հայր ու զավակին միջև հարաբերության միակ միջոցն է»: Պետք է աղոթքներն ըլլան անկեղծ, մտքամիկ, պարզ, փառուկ, հայր մը իր զավակին հետ և կամ զավակն իր հոր ո՞րքան կխոսի այդպես ազատ, անկեղծ, այդքան հաճույք կգգան իրարմ: Եվ անոնք, որոնք կձանձրանան աղոթք մատուցանել, աղոթել, անոնք Աստուծո որդեգիրներ չեն ընդունվիր, անոնք չեն կրնար կապ հաստատել իրենց երկնավոր հօր հետ:

Ամեն աղոթք աղոթք չի նկատվիր: Աղոթք, որ անձնական շահերուն համար կմատուցվի, աղոթք չէ: Ընդհանրապես մարդիկ իրենց հիվանդության, իրենց ծախողության, իրենց փառապանքի, ցավի ու վիշտի համար կուզան աղոթելու: Մի կարծեք, թե Աստված մտիկ կընե արոր: Պիտի աղոթեք, երբ հարուստ եք, պիտի աղոթեք, երբ առողջ եք, երբ երջանիկ եք, երբ կրնաք ուրել, խմել, զվարճանալ, պետք է փառք փալ Աստծո և այդ փառքը ձեր աղոթքով է, որ պետք է մատուցանեք Անոր:

Այո, սիրելի հավաքացյալներ, 1700 փարիներն ի վեր մեր երանաշնորհ հայրապետներն աղոթեցին մեզ համար, որպեսզի Աստված անսասան պահե Իր իսկ ձեռքով հիմնադրած այս Սուրբ Եկեղեցին: Հայրապետներն աղոթեցին իրենց փառապաժ ժողովուրդին համար, որովհետև քրիստոնեական կրոնը իսկապես հայո համար փառապանքի կրոնը եղավ, ցավի ու վիշտի կրոնը եղավ: Եթե կարդաք մեր ազգային ու եկեղեցական պատմությունը, պիտի տեսնեք, թե ինչ դեպքեր պարտահաճ են, որոնք ցավ, փառապանք պարտահաճ են այս սուրբ ազգին: Եվ պարտաճան այն է, որ հայ ազգը մյուս ազգերեն ավելի սերտ կապված է իր Փրկչին, հավաքացած է իր վարդապետության և, հետևաբար, գոհած է ինքզինքը: Այդ պարտաճառով ալ միշտ պայքարի ելած է:

Այժմ կարգը մերն է, սիրելիներ, աղոթել Ս. Գրիգոր Լուսավորչեն սկսյալ մինչև վերջին երանաշնորհ հայրապետը Գարեգին Առաջին, աղոթել անոնց հոգիներու փրկության համար, անոնք մեզի համար սուրբ պետք է նկատվին, որովհետև փառքվեցան փառքված ժողովուրդին հետ և սակայն անկուրորուն կամքով առաջնորդեցին այս վիրավորյալ ժողովուրդ-

դը դեպի փայլուն ապագա: Մենք կաղոթենք նաև այժմու մեր բոլորի սիրելի, արժանաըն-
տիր ու պարվական Հայրապետին՝ Ն. Ս. Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Վեհափառին համար:
Թող Աստված, առողջությամբ ու հաջողությամբ պսակված, երկար կյանք պարգևն Անոր,
լիակատար հաջողություն Իր աստվածահաճո գործունեությանց մեջ: Եվ թող Աստված՝ Հի-
սուս Քրիստոս, անսասան պահե Իր իսկ հիմնած Ս. Էջմիածնի եկեղեցին:

Ուրախություն է մեզ այսօր մատուցանել մեր Ուխտի Ս. Պատարագը, որուն մենք այ-
մյուս եպիսկոպոս եղբայրներուն կարգին, արժանի եղանք այս Խորանը բարձրանալ և ներ-
կայանալ Հիսուս Քրիստոսին, մատուցանել մեր աղոթքները թե՛ մեր Սուրբ Եկեղեցիին հա-
մար, թե՛ մեր փառապած ժողովուրդին համար: Մենք կաղոթենք նաև մյուս նվիրապետա-
կան Աթոռներուն և գահակալներուն համար, կաղոթենք մեր եպիսկոպոսաց, վարդապե-
կան Աթոռներուն և սարկավագաց դասուն համար և մեր համայն ժողովուրդին համար և
փաց, քահանայից և սարկավագաց դասուն համար և մեր համայն ժողովուրդին համար և
կըսենք միաբերան. «Թագաւոր երկնաւոր, զԵկեղեցի Քոյ անշարժ պահեաւ. ամեն»: